

PREDGOVOR

U prvom broju ovogodišnje „Kateheze“ imate u rukama Zbornik radova 18. Katehetske ljetne škole koja je održana u Đakovu od 27. do 31. kolovoza 1990. Osnovna je tema Škole bila: „Naša kateheza i aktualne društvene promjene“. Taj tematski naslov uzet je i za naslov Zbornika jer on najadekvatnije izražava cjelokupno događanje posljednje Katehetske ljetne škole (KLJŠ). Odmah moram nadodati da Zbornik objavljuje samo pisane radove a ostale aktivnosti koje su se odvijale na Školi: liturgijska slavlja, osobni susreti i izmjenična iskustava, brojne diskusije (izuzev važnijih koje se objavljuju), nisu mogli ući u Zbornik zbog ograničenog prostora i drugih objektivnih razloga. S tog razloga sudionici Škole bit će u prednosti jer će se najbolje okoristiti tim materijalima jer su živjeli ono vrlo bogato i raznoliko duhovno ozračje. Ostali čitatelji moći će koristiti pisane materijale i dijelom naslutiti što se sve događalo na Katehetskoj ljetnoj školi (KLJŠ).

Da se podsjetimo KLJŠ odvijala se u dva osnovna dijela: u predavanjima i u radu po timovima. Tako su formirana i dva glavna dijela Zbornika. U trećem dijelu Zbornika, koji se zove „Dodatak“, objavljuju se pozdravni i zahvalni govori pokrovitelja i voditelja Škole, koji su veoma značajni za razumijevanje Škole, kao i prilozi s prijedlozima Prvog tima.

Predavanja su bila raspoređena u prva dva dana Škole a usporedo s njima od početka prema kraju sve je više dano vremena timskom radu. Ukupno je održano sedam predavanja koje su održali katehete i profesori na našim bogoslovnim učilištima: Dr. D. Šimundža (Split), Dr. N. Dogan (Đakovo), Dr. M. Jurčević (Rijeka), dr. J. Oslić (Zagreb), mr. M. Jerković (Đakovo), dr. J. Baričević (Zagreb) i dr. M. Mataušić (Zagreb).

Tema Škole „Naša kateheza i aktualne društvene promjene“ u predavanjima je vrlo dobro razrađena. U njima se mogu prepoznati tri tematska kruga: analiza društva, mjesto i uloga kateheze i odgoj za medije. U analizi društva uočeno je što je iza nas ostalo: monolitnost, jednoulje, unitarna država koji su itekako utjecali na stavove i mišljenja pojedinaца, skupina pa i Crkvu. U tim okolnostima u katehetskom radu Crkve dana je prednost apologetici i autoritarnosti. Ono što je u društvu stečeno slobodnim izborima valja dobro zapaziti: demokracija, politički pluralizam, pluralnost mišljenja, prava i slobode osoba i naroda te mnoge društvene vrijednosti. Te promjene imaju snažan utjecaj na svijest svakog pojedinog građanina, na kršćanina i nekršćanina, na teologiju i Crkvu. Zapravo mnoge društvene vrijednosti, koje su nikle u Crkvi, pa zaboravljene, ponovno se otkrivaju. Crkva ih nastoji „religiozno osvjetliti“ evangelizacijom i unutar nje ponaosob katehezom. Tako napose prava, slobode i dostojanstvo čovjeka, pluralizam misli i mišljenja, rodoljublje, demokracija itd. A „religiozno osvjetliti“ znači zapravo razviti odgovornost za njihovo življenje, stvaranje novih odnosa i odgovorno angažiranje u izgradnji demokratskog društva. U tom djelovanju Crkva ne nastupa kao politička stranka već nastoji ostvariti univerzalnost spasenja, eshatološko jedinstvo i univerzalizam u bratstvu i ljubavi.

U drugom tematskom krugu predavanja postavljene su nove smjernice katehetskom djelovanju. Soteriološke teme: utjelovljenje, otkupljenje i vazam imaju u sebi temeljnu oznaku: Bog ljubi čovjeka i sve čini za njega. U tom pogledu Crkva je u službi čovjeka uvijek a napose kad katehizira. Istaknuta su tri vida katehetske brige Crkve: briga za odrasle „nove i stare“, tj. one koji su u katekumenatu ili koje je potrebno još reevangelizirati i ponovno uvesti u sakramente krštenja, euharistije i potvrde, te briga za djecu i mladež da se odgoji za odgovornost, slobodu i demokraciju. Upravo je opravdano istaknuto da je ova 1990. godina prijelazno razdoblje u katehezi kod nas. I to ne samo iz gore spomenutih razloga već i zbog toga što se uz dosada priznati vjeronauk u župi, župnu katehezu, sad uvodi i vjeronauk, ili religiozna (vjerska) kultura u školske programe. On bi se predavao kao poseban predmet u osnovnim i srednjim školama. Pitanje naziva još nije jasno, ali i sadržaji i programi, koje bi trebalo hitno donijeti, pripomogli bi učeniku da se uklone dosadašnje ideološke predrasude o vjeri i uspostavi istinski odnose sa sobom, društvom, svijetom i Bogom.

U trećem tematskom krugu predavanja razrađen je odnos Crkve i odgoja za medije. U crkvenom odgoju za medije napušteni su stari modeli opreza, opasnosti i zaštite. Učinjeni su bitno novi koraci prema kojima je osnovno razumijevanje medija i kreativno uključivanje u njih. Odgoj za medije trebalo bi započeti na vjeronauku i nastaviti u osnovnoj, srednjoj školi i sveučilištima.

Poslije svakog predavanja slijedila je diskusija čije su karakteristične misli objavljene na istom mjestu u Zborniku.

U drugom dijelu Zbornika objavljen je Rad u timovima. Budući da se taj rad odvijao na zadanu temu u četiri tima: Odgoj katehiziranih za društveni angažman; Katekumenat u sadašnjoj praksi, iskustva i smjernice; Crkva, škola i društveni mediji u službi cjelovitog odgoja i obrazovanja i Osoba katehete u promjenjenim prilikama, iznesena je najprije najava rada u svakom timu zatim izvještaj o postignutim rezultatima i zaključcima. Rad u timovima bio je zacijelo vrlo dinamičan i bogat. U Zborniku se objavljuju samo neki važniji dijelovi. Prvi tim je donio i tri proglašenja, koji su vezani uz demokratske promjene u nas, koje objavljujemo u Prilozima u „Dodatku“.

Na početku Škole dr. Pavlović, potpredsjednik SO (Stalni odbor) održao je veoma iscrpan uvod u rad, a na kraju Škole dr. M. Šimunović, predsjednik SO, izvrsnu sintezu o njezinome radu. To ovdje posebno ističemo, jer smatramo da su ključni za lakše shvaćanje cjelokupnog rada Škole.

Na kraju se zahvaljujemo suradnicima: predavačima i izvjestiteljima Rada u timovima te uredniku Biltena da su pravovremeno dostavili materijale kao i uredniku „Kateheze“ da je usrdno nastavio započetu suradnju u objavljivanju Zbornika KLJŠ.

*Pavao Crnjac
urednik Zbornika*